

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN
=====

RIJKSUNIVERSITEIT GENT

Vragenlijst 16 B

Seminarie voor Vlaamse Dialektologie
Blandijnberg 2
9000 GENT

oktober 1981

tel: (091) 25 76 11
toestelnummer 4104

DE MANDENMAKER

=====

Dialekt van:(stad, dorp, gehucht)
.....(gemeente).....(prov.)

=====

GESPROKEN DOOR:

OPGETEKEND DOOR:

Naam:.....

Naam:.....

Geboortjaar:.....

Geboortjaar:.....

Beroep:.....

Beroep:.....

Geboorteplaats:.....

Geboorteplaats:.....

Geboorteplaats moeder:.....

Volledig adres:.....

.....

.....

Geboorteplaats vader:.....

.....

=====

A. De wissen.

1. Hoe heten de lange, buigzame twijgen voor het vlechtwerk in het algemeen ?
.....

2. De onderkant van een wis of wilm noemt men:.....

3. De bovenkant van een wis of wilm noemt men:.....

4. Hoe noemt men het binnenste, zachtere deel van de wis ?
.....

5. Wissen of wijmen wint men van struiken die in speciale aanplantingen worden gekweekt. Hoe noemt men een wis of wilm die van zo'n wilgestruik afkomstig is ?
.....

6. Vroeger kon het wel eens voorkomen dat men manden vlocht met de dunste takken of uitlopelingen van de wilgeboom (knotwilg). Hoe noemt men dergelijke wissen of wijmen ?
.....

Bij het vlechten worden vele variëteiten van wissen of wijmen gebruikt. Verscheidene medewerkers stuurden ons gegevens over soorten die in hun streek bekend zijn. Op grond van die informatie willen we ons materiaal aanvullen voor zoveel mogelijk plaatsen.

Wil u de dialectbenamingen invullen voor de soorten die hieronder worden beschreven, en zo mogelijk ook de naam van de boom of de struik waarvan ze afkomstig zijn.

	NAAM VAN DE WIS	VAN DE BOOM
7.	De oudste soort die in onze streken werd gekweekt: tamelijk lange donkergroene wissen, gelijkmatig van dikte.	
8.	Een zware wissensoort met een dik 'gat', erg broos bij het schillen. De kleur is donkergroen. Sommige mandenmakers zeggen dat de pel er bij het schillen in stukken afspringt. Men gebruikte ze voor grof werk.	
9.	Een gele of oranje-achtige wis, fijn en zeer soepel, van uitstekende kwaliteit; erg geschikt om oren te vlechten en verder voor allerlei fijn werk. Vroeger veel minder gekweekt dan nu.	
10.	Een inlandse donkerrode soort, nogal zacht, en met veel vertakkingen. Sommige mandenmakers zeggen dat deze wis gemakkelijk gepeld en gespleten kan worden. Ze wordt tegenwoordig haast niet meer gekweekt.	
11.	Een andere, later opgekomen, rode soort met lange, dunne, taaie wissen en veel minder vertakt dan de vorige.	
12.	Een variëteit met blauwachtige takken.	
13.	Een taaie, maar uiterst vertakte soort, fijn en groen van kleur, die gemakkelijk groeit op zure grond. Men zegt dat ze vanuit de rijnstreek is ingevoerd.	

Hieronder geven we nog een lijst dialektnamen die ons door invullers van de vorige vragenlijst werden meegedeeld.

- Wil u 1) de benamingen aanduiden die u kent en de wissensoort die ermee wordt bedoeld zo goed mogelijk omschrijven
2) meedelen voor welk werk die soorten werden gebruikt
3) zo mogelijk de naam van de boom vermelden waarvan de wissensoort afkomstig is. Elke informatie, hoe beknopt ook, is van harte welkom.

14 . GROENE WISSEN/WIJMEN

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

15 . GROENE WIEDAUW

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

16. WITTE WIEDAUW

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

17.. KLETTERS

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

18 . GROENE KLETTERS

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

19 . GELE KLETTERS

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

20 . WITTE KLETTERS

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

21 .GELE WISSEN/WIJMEN

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

22. OUDE RODE

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

23. LERENBAND

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

24. FRANSE RODE

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik :

25. DUITSE RODE

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

26. RIJNSE WISSEN/WIJMEN

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

27. KRAAKWIEDAUW

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

28. KATTEMAN

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

29. WERF

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

30. WATERWERF

- beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

31. WEDA

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

32. BRUNETTE

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

33. LINTJES

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

34. BLAUWE WISSEN/WIJMEN

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

35. SPAANSE GROENE

beschrijving:

gebruikt voor:

naam van boom of struik:

36. Worden of werden ook ingevoerde wissen of wijmen gebruikt (bijvoorbeeld uit Duitsland of uit Polen) ? Hoe noemt men die ?

.....

37. Voor welk werk gebruikte men die ingevoerde wissen ?

.....

Hoe heet in uw dialect:

38. Het veld waarop wissen of wijmen gekweekt worden ?

.....

39. Hoe noemt u een struik wissen of wijmen ?

.....

40. De persoon die wissen verbouwt en verkoopt (maar niet verwerkt) ?

.....

41. Het stukje twijg (+ 20 cm) dat men plant ?

.....

42. Hoe zegt u: ik ga wissen(wijmen) planten ?

.....

43. Hoe heet de eerste twijg die uitschiet op de stek (dergelijke twijgen zijn niet geschikt voor vlechtwerk)

.....

44. Wat is het woord voor de steeds dikker wordende stek in de grond waaruit elk jaar nieuwe wissen schieten ?

.....

45. In november-december worden de wissen of wijmen afgehakt. Hoe heet die bewerking ?

.....

46. Hoe noemt u de periode waarin wissen of wijmen gekapt worden ?

.....

47. Het kappen gebeurt met het hier afgebeelde werktuig. Hoe heet het

.....

48. Het gebeurt dat de wissen niet ieder jaar worden gekapt, maar dat men ze laat doorgroeien tot ze dikker geworden zijn.
Hoe noemt men zulke meerjarige (2 of 3 jaar) twijgen ?

die van 2 jaar noemt men :

die van 3 jaar noemt men :

49. Hoe heet een bundel wissen of wijmen ?

.....

50. Hoe zegt u: de wissen of wijmen in bundels binden ?

.....

51. Hoe noemt u de persoon die verantwoordelijk is voor het onderhoud van het wissen- of wijmenveld (als dat een andere persoon is dan de mandenmaker of de wissenkweker) .

.....

52. Hoe noemt u de persoon die de schoven maakt ?

.....

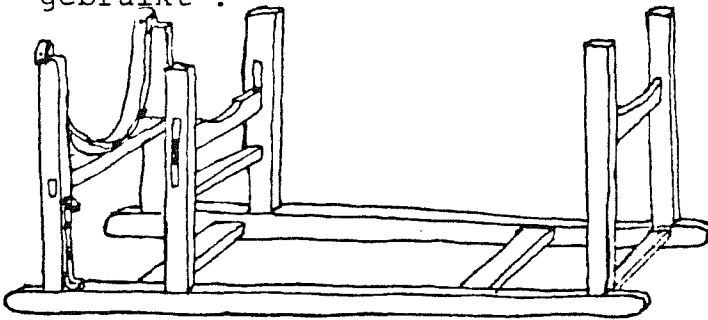
53. Hoe noemt u de kabel waarmee de schoof wordt samengetrokken ?

.....

54. Hoe noemt u de wissen waarmee de schoof wordt samengebonden ?

.....

55. Hoe heet het hier afgebeelde toestel, dat bij dat werk wordt gebruikt ?

.....

56. De schoven worden weer opengemaakt om de wisslen te sorteren.
Hoe zegt u : wisslen sorteren volgens lengte ?

.....

57. Welk woord gebruikt u voor de put waarin de wisslen naar lengte worden gesorteerd ?

.....

58. Hoe noemt u de ton waarin de wisslen naar lengte worden gesorteerd

.....

59. Hoe heet de persoon die de wisslen sorteert ?

.....

60. Waar werden of worden de bundels wisslen opgestapeld ?

.....

61. Hoe noemt u de stapel schoven die in open lucht gedroogd worden ?

.....

62. Hoe noemt u één laag schoven uit zo'n mijt ?

.....

63. Gebeurde het vroeger soms dat men wissenschoven horizontaal te drogen legde in een enkele laag op een houten stelling ? Zo ja, hoe noemde men zo'n laag schoven ?

.....

64. Werden wissenschoven soms ook in hagen te drogen gezet (d.w.z. twee aan twee schuin vertikaal met de koppen tegen elkaar geplaatst) ? Zo ja, hoe noemde u zo'n rij rechtopstaande schoven ?

.....

65. Werden wissenschoven ook te drogen gezet in ronde of vierkante hokken, zoals het koren ? Zo ja, hoe noemde u zo'n hok ?

.....

66. Hoe noemt u de stapel schoven die in een schuur of op een zolder gedroogd worden ?

.....

Ongeschilde wissen.

67. Hoe heten gedroogde wissen die ongeschild verwerkt worden ?

.....

68. Het werk dat men daarmee maakt noemt men:

.....

69. Vooraleer men ermee kan vlechten, moeten de ongeschilde wissen een tijdlang in water gelegd worden. Hoe heet die bewerking ?
B.v. ik ga de wissen (wijmen)

.....

70. De betonnen bak met water waarin de ongeschilde wissen geweekt worden, heet:

.....

Bruine wissen.

71. Hoe zegt u: ongepelde wissen koken opdat ze na het ontschorsen een mooie bruine kleur zouden hebben ?

.....

72. De ketel waarin men wissen kookt, heet:

73. Hoe heten de bruine wissen na het koken ?

.....

74. Hoe noemt u het met de hand ontschorsen van bufwissen ?

.....

75. Hoe noemt u de schors van de wis ?

.....

76. Hoe heet het werk dat met zulke bruine wissen gemaakt wordt?

.....

(gebruikt u hiervoor ook een uitdrukking zoals b.v. in buf,
in den buf, of iets dergelijks ? Zo ja, hoe luidt die uitdrukking
in uw dialect ?

.....

Witte wissen.

77. Hoe noemt u de kleine bundeltjes wissen die in de grond worden geplant om later te ontschorsen ?

.....

78. Waarin plaatst men de wissen voor ze geschild worden ? (in een greppel, gracht ...)?

.....

79. Hoe zegt u: wissen in de grond zetten (om later te ontschorsen)

.....

80. Hoe zegt men: de wissen (wijmen) zullen beginnen uit te schieten

.....

81. Hoe zegt men: de geplante wissenbundeltjes uit de moddergreppel trekken om ze te ontschorsen ?

82. Hoe zegt men: de schors

van de wissen (wijmen) afhaken ?

83. Hoe heet het werktuig

dat daarbij gebruikt wordt ?

84. Hoe heet de machine om

de schors te verwijderen ?

85. Hoe heet de houten paal waarop het schorsijzer gemonteerd wordt?

86. Hoe noemt u een horizontale balk waarop verschillende blek-ijzers gemonteerd staan ?

87. Hoe heet de pel die tijdens deze bewerking van de wissen wordt verwijderd ?

88. Hoe heet de periode waarin de wissen ontschorst worden ?

89. Hoe noemt u de persoon die de wissen ontschorst ?

90. Hebt u een speciale naam voor de laatste wissenbundel die ontschorst moet worden ?

91. Hoe noemt u de witgemaakte (ontschorste) wissen ?

92. Hoe noemt u een bundel witte wissen ?

93. Waar worden witte wissen gedroogd ?

94. Waar worden ze bewaard ? (onder een afdak, in een schuur, op een speciaal daartoe ingerichte ruimte, op een zolder,.....)

95. Hoe worden die witte wissen opgestapeld (liggend, in enkele of in dubbele lagen, of horizontaal ?.....)

96. Als men pas in het voorjaar kapt, worden de wisslen onmiddellijk geschild. Hoe zegt u: wisslen (wijmen) schillen zonder ze eerst te planten ?

.....

97. Hoe heet het werk dat uit witte wisslen gemaakt wordt ?

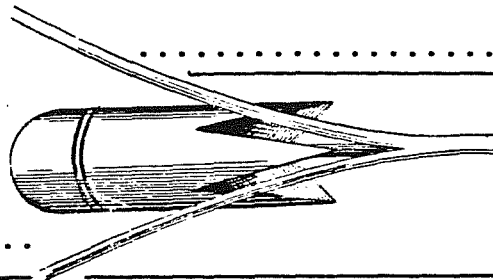
.....

Kloven en schaven van wisslen.

98. Hoe zegt u: wisslen overlans in drieën of vieren kloven ?

.....

99. Het houtje of het ijzertje waarmee men de wisslen klooft, heet :

.....

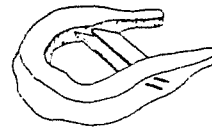
100. De gekloofde wisslen waarmee men vlecht, heten:

.....

101. Hoe zegt u: de wisslen schaven ?

.....

102. Hoe heet het houten blokje, voorzien van twee evenwijdig geplaatste mesjes, waardoor de gespleten wis wordt getrokken om er het merg uit te halen en ze overal even dik te maken.

.....

103. Hoe heet zo'n wisselschaafje met betrekkelijk wijd uit elkaar staande mesjes, dienend voor het eerste, ruwe schaven van de wis ?

.....

104. Hoe noemt u het eerste, ruwe schaven van de wis ?

.....

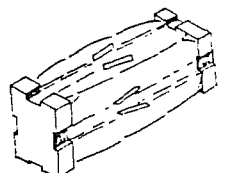
105. Hoe heet zo'n wisselschaafje waarvan de mesjes dichter bij elkaar staan, en dat dient om de ruw geschaafde wis op de gewenste dikte te brengen ?

.....

106. Hoe noemt u het op de gewenste dikte schaven van de wis ?

.....

107. Hoe heet het balkvormig houtje waarin één of meer stellen mesjes paarsgewijs geklemd zitten, en dat dient om de gespleten en op dikte geschaafde wis over de hele lengte even breed te maken?

108. Hoe zegt u: de wissen op gelijke breedte schaven ?

.....

109. Hoe heet de machine waarmee men wissen schaافت ?

.....

B. Het vlechten van manden.

Hoe heet in uw dialect:

110. Iemand die manden maakt ?

.....

111. Kent u ook spottende benamingen voor de mandenmaker ?

.....

112. Hoe zegt u : manden maken ?

.....

113. Een mand in het algemeen, heet:

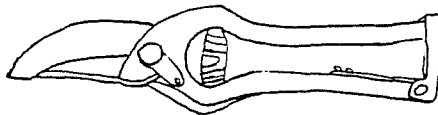
.....

114. De maatlat van de mandenmaker, heet:

.....

115. De schaar van de mandenmaker heet :

.....

116. Hoe heet de plank waarop de mandenmaker zit ? (zie afbeelding)

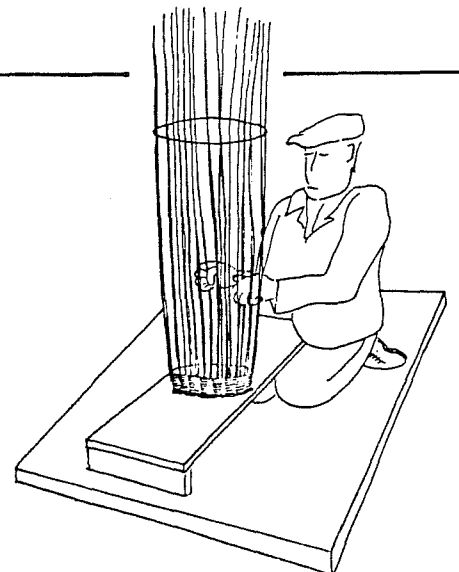
.....

117. Het plankje dat hij op zijn knieën houdt ? (zie afbeelding)

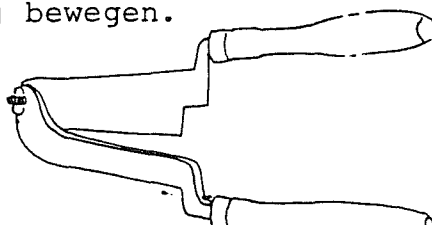
.....

118. De plank waar zijn rug tegen steunt

.....

119. De schaar waarmee men zeer dikke wissen kan knippen ? Dikwijls is één van de armen van die schaar bevestigd op een houten plank; de andere arm kan vrij bewegen.

.....

120. Hoe zegt u: vlechten (met wijmen/wissen) ?

.....

121. Alles wat uit wissen (wijmen) gevlochten is, heet:

.....
(vlechtwerk, mandewerk,.....)

122. Hoe noemt u het vlechtsel van één rondgang om het geraamte van het te vlechten voorwerp ?

.....
(vlechttoer, vlechtgang, ronde)

123. Hoe noemt u elk van de windingen waarmee een wis om de staken van het te vlechten voorwerp of rond een andere vlechtwis wordt geslagen ?

.....

124. Hoe heet een wis waarmee men vlecht, in tegenstelling tot wissen die dienen voor het geraamte van de mand ?

.....

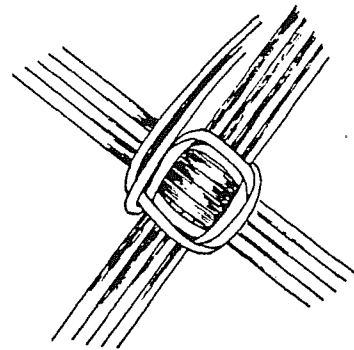
De bodem.

125. Hoe heten de zes gelijke wissen die in kruisvorm worden gelegd voor de bodem ?

.....

126. Hoe noemt u de tot een kruis verenigde bodemstokken ?

.....

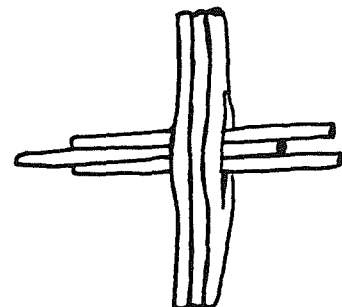

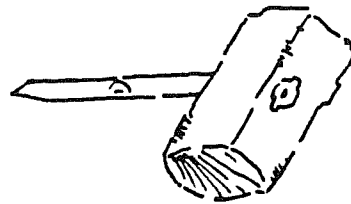
127. Hoe heet de wis waarmee men de stokken van de bodem aaneenbindt (en de bodem begint te vlechten) ?

.....

128. Hoe noemt u een bodemkruis waarbij de helft van de bodemstokken in het midden gespleten is; de andere helft wordt door de gleuven gestoken.

.....

129. Hoe heet het werktuig waarmee men bodemstokken in het midden splijt ?

.....

130. Hoe zegt u: een bodemkruis maken van doorgestoken bodemstokken ?

.....

131. Hoe zegt u: de stokken van de bodem aaneenvlechten met de eerste wis ?

.....

132. Hoe noemt u het vlechtwerk waarmee de bodem aaneengevlochten is ?

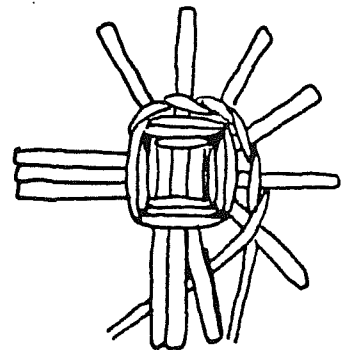
.....

133. Hoe noemt men in 't algemeen het vlechtwerk waarmee men een mand begint ? (de opzet....)

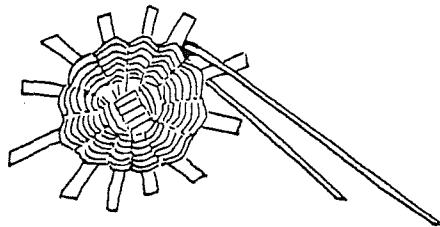
.....

134. Hoe zegt u: al vlechtende de bodemstokken doen uiteenwijken en ze straalvormig over de hele oppervlakte van de bodem verdelen ?

.....

135. Hoe heet het aaneengevlochten bodemstuk waarvan de stokken stervormig over het bodemvlak zijn verdeeld ?

.....

136. Hoe heten de wisslen waarmee men de bodem volvlecht ? Deze zijn doorgaans langer dan andere vlechtwisslen.

.....

137. Hoe heet de (halve) bodemstok die nadien in de bodem wordt gestoken om een onpaar aantal te bekomen ?

.....

138. Hoe noemt u het volgevlochten bodemstuk ?

.....

De opstaande zijwand.

139. Hoe heten elk van de zware, rechtopstaande wissen die samen het geraamte van de mandwand vormen ?

.....

140. Hoe zegt u: een punt aan de wis maken ?

.....

141. Hoe heet het mes met scherp toelopende, dikwijls gekromde punt, dat vooral gebruikt wordt om de uiteinden van wissen te scherpen ?

.....

142. Hoe zegt u: de afgewerkte mandbodem van staanders voorzien ? (kent u hiervoor een uitdrukking als de mand opstaken, opsteken, opzetten?)

.....

143. Hoe zegt u: de staanders in het bodemvlechtwerk steken ?

.....

144. Hoe zegt u: een inkerving aanbrengen in de staander op de plaats waar die opgericht moet worden ?

.....

145. Hoe zegt u: de opstaande wissen ombuigen om ze rechtop te doen staan ?

.....

146. Hoe heet het kleine mesje met hoekig blad en dikke punt waarmee men de staanders knakt om ze te kunnen omplooien ?

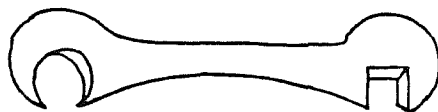
.....

147. Hoe heet het lange, puntige metalen voorwerp dat dient om openingen in het vlechtwerk te maken ?

.....

148. Hoe heet het ijzer om dikke wissen of stokken te buigen ?

.....

149. Hoe heet de hoepel die de opstaande wissen voorlopig bij elkaar houdt ? (zie afbeelding bij vraag 116)

.....

150. Hoe noemt u de smalle band van enkele vlechttoeren waardoor de opgerichte staanders aan de onderkant van de mandwand aaneengevlochten zijn ?

.....

151. Hoe noemt u het vlechten van die onderste vlechttoeren ?

.....

152. Hoe noemt u de wissen waarmee die onderste band vlechtsel gevlochten wordt ?

.....

153. Hoe noemt men de priem of de nagel waarmee de mand op een houten blok wordt vastgepind opdat ze tijdens het vlechten niet zou verschuiven ?

.....

154. Hoe zegt u: een mand op een houten blok vastpinnen ?

.....

155. Hoe zegt u: de zijkanten van de mand volvlechten ? (b.v. ik moet nu de mand.....)?

.....

156. Het vlechtwerk van de zijkant (boven de onderste rand) noemt men :

.....

157. Hoe noemt u de wissen waarmee de zijkant van een mand wordt volgevlochten ?

.....

158. Hoe noemt u de zijwand van een mand ?

.....

159. Hoe zegt men: een nieuwe wis aanbrengen in het vlechtwerk op de plaats waar de vorige eindigt ?

.....

160. Hoe noemt u de plaats in het vlechtwerk waar een nieuwe wis begint ?

.....

161. Hoe noemt men de inzet met de top van een nieuwe wis ?

.....

162. Hoe noemt men de inzet met het 'gat' van de nieuwe wis ?

.....

163. Hoe noemt u de plaats in het vlechtwerk waar een wis niet op de juiste wijze rond een staander is gevlochten ?

.....

164. Hoe heet het stuk ijzer waarmee de mandenmaker het vlechtwerk dichter op elkaar slaat ?

.....

165. Hoe zegt men: de wissen aandrukken door erop te kloppen (met de zijkant van de hand of met het ijzer)?

.....

166. Hoe heet de holle stalen staaf die gebruikt wordt om wissen door het vlechtwerk te halen als dat met de hand moeilijk te doen is ?

.....

167. Hoe zegt men: de mand moet schuin oplopen (uitvliegen, uitvallen,...) ?

.....

168. Soms wordt op een bepaalde hoogte in de mandwand een dikkere rand gevlochten die de stevigheid van de mand verhoogt. Zo'n rand wordt ook dikwijls aangebracht boven aan het mandlichtaam, vlak onder de (boven)boord. Hoe noemt men zo'n rand stevig vlechtsel ?(kim, kraag, reep, schransel,.....)

.....

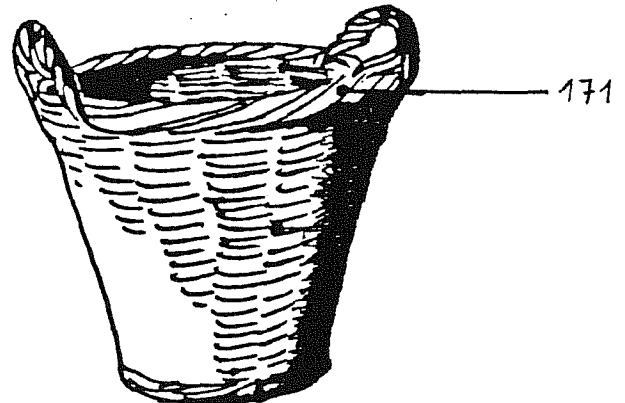
169. Hoe noemt u het vlechten van die rand ?

.....

170. Hoe heten de wissen die men daarvoor gebruikt ?

.....

171. Hoe heet de bovenste rand van de mand, gevlochten met de uiteinden van de staanders ?

.....

172. Hoe noemt u het vlechten van die rand ?

.....

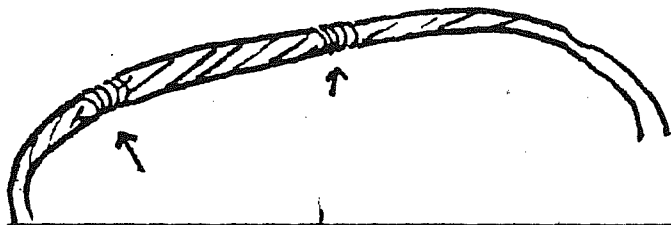
173. Hoe noemt men wissen bestemd voor het vlechten van de bovenrand

.....

174. De overblijvende eindjes van de boordwissen worden in het vlechtwerk van de boord of van de zijwand gedrukt. Hoe noemt u die bewerking ?

.....

175. Hoe noemt u de wissen of schenen die men op bepaalde plaatsen rond de bovenboord van de mand draait om hem te verstevigen?

176. Hoe heet de boord die men achteraf aan de onderkant van de mand vlecht waardoor ze een groter steunvlak krijgt en waardoor de bodem minder vlug verslijt ?

177. Hoe heten de wissen die daarvoor dienen ?

178. De kleine handvatten aan weerszijden van de mand, heten :
(zie afbeelding bij vraag nr. 171)

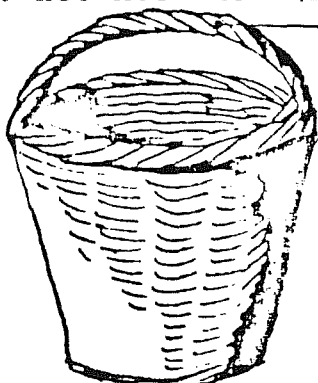
179. Hoe heten de wissen waarmee men oren vlecht ?

180. Hoe heet de wis die in een boog gespannen staat en die het geraamte vormt van het oor of het hengel ?

181. Hoe noemt men de hele wis die gebruikt wordt om die beugel of boog te maken ?

182. Hoe noemt u de wis die naast de beugel wordt gestoken en rond die beugel wordt gevlochten bij het maken van oren ?

183. Hoe heet het grote handvat over de hele mand heen ?

184. Hoe noemt u de wissen die dienen om zo'n handvat te maken ?

185. Hoe noemt u een wis die gewrongen is en daardoor gemakkelijk rond andere wissen gedraaid kan worden ?

186. Hoe zegt u: wissen wringen om ze soepel te maken ?

.....

187. Hoe heet een oor dat bestaat uit verschillende naast elkaar staande beugels die met wissen of schenen omwonden zijn ?

.....

188. Soms blijft de boog of beugel van een oor niet mooi rond staan, maar nijpt hij toe in een punt. Hoe noemt u dat ?

.....

189. Hoe noemt u één winding van de oorwis rond de beugelwis ?

.....

190. Hoe noemt u het oor van manden met één klein oor die op de schouder worden gedragen ?

.....

191. Als ze afgewerkt is, moet de mand aan de binnenzijde schoongemaakt worden. Hoe heet die bewerking ?

.....

192. Hoe zegt u: de uitstekende eindjes van de wissen afsnijden ?

.....

193. Hoe heet het mesje dat daarvoor wordt gebruikt ?

.....

194. Welk woord gebruikt u voor de houten latten die soms tegen de onderkant van de bodem worden geslagen om te beletten dat de bodem te vlug verslijt ?

.....

195. Hoe noemt u, bij manden met een invallend deksel, de smalle naar binnen uitstekende rand die boven in de zijwand is gevlochten en waarop dat deksel valt ?

.....

196a. Soms worden witte manden bij een zwavelzuur geplaatst om ze nog eens extra te bleken. Hoe heet die bewerking ?

.....

196b. Hoe heet de afgesloten ruimte waarin manden gesulferd worden ?

.....

197. Hoe noemt u een stapel manden (meestal 12) van dezelfde soort ?

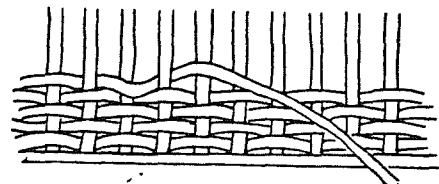
.....

198. Hoe zegt u: zo'n stapel maken ?

.....

Vlechttechnieken

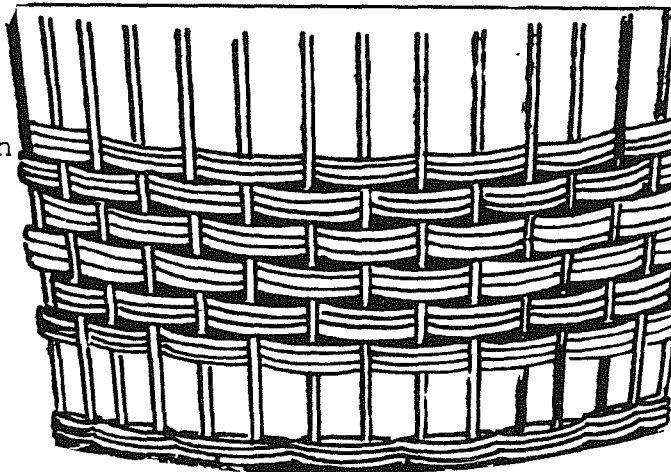
199. Hoe noemt u de manier van vlechten waarbij man één enkele wis beurtelings voor en achter een staander legt ?

200. Hoe heet het vlechtwerk dat op die manier gemaakt is ?

201. Worden de wisslen die voor deze vlechtwijze geschikt zijn, soms met een aparte naam aangeduid ? Zo ja, hoe luidt die naam ?

202. Hoe heet de manier van vlechten waarbij verschillende wisslen (4 à 10) tegelijk beurtelings voor en achter een staander worden gelegd ? (Met die techniek gaat het werk vluq vooruit, maar het resultaat is weinig dege-lijk. Daarom wordt die vlechtwijze enkel toege-past voor manden die niet duurzaam hoeven te zijn, b.v. verpakking).

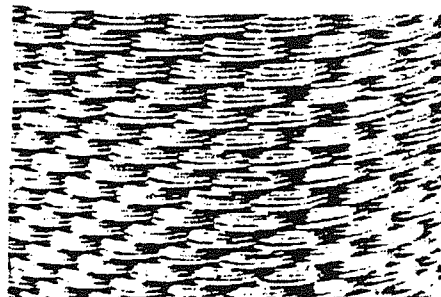

203. Hoe heet het vlechtwerk dat op die manier gemaakt is ?

204. Worden de wisslen die voor deze vlechtwijze geschikt zijn soms met een aparte naam aangeduid ? Zo ja, hoe luidt die naam ?

205. Hoe heet bij die vlechtwijze de min of meer brede band vlechtsel die ontstaat door één vlechttoer te maken met ver-schillende wisslen tegelijk ?

206. Hoe heet de techniek waarbij, zoals op de afbeelding hier-naast is geïllustreerd, in dambordpatroon wordt gevlochten ?

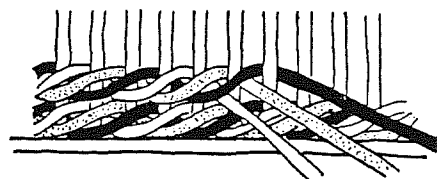
207. Hoe heet het vlechtwerk dat op die manier gemaakt is ?

.....

208. Worden de wisslen die voor deze vlechtwijze geschikt zijn, soms met een aparte naam aangeduid ? Zo ja, hoe luidt die naam ?

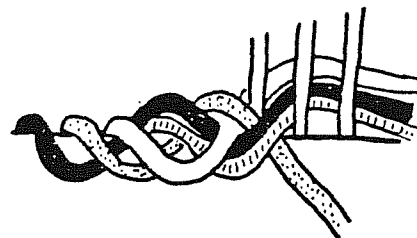
.....

209. Hoe noemt u de wijze van vlechten waarbij drie (soms vier of meer) wisslen één voor één en onderling geschrant vóór twee (soms drie of meer) staanders en dan achter een derde worden gevlochten ? Die techniek wordt vooral gebruikt voor het vlechten van de onderste rand van het mandlichaam (het bezet), en voor de kinnen. (zie afbeelding hiernaast)

.....

210. Hoe noemt u de volgende vlechttechniek, dikwijls toegepast bij het vlechten van de rand (= de boord bovenaan): drie of vier wisslen of bundeltjes wisslen worden met elkaar vervlochten door de buitenste beurtelings over de binnenste te leggen.

.....

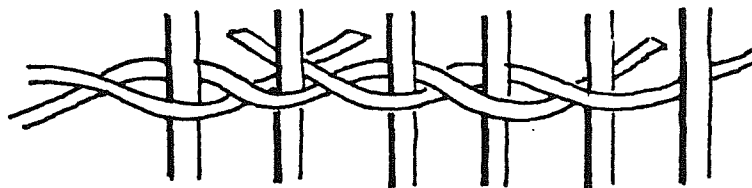
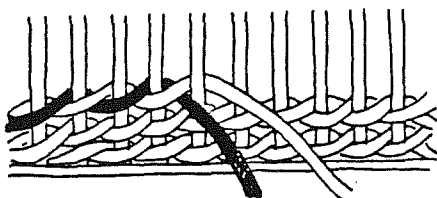
211. Hoe noemt men een rand die op die manier gevlochten is ?

.....

212. Hoe noemt men de wisslen die men voor zulke boorden gebruikt ?

.....

213. Hoe heet de manier van vlechten waarbij men werkt met twee wisslen die tegelijk rond elkaar en rond de staanders gevlochten worden ?

.....

214. Hoe heet één vlechttoer die op die manier gevlochten is ?

.....

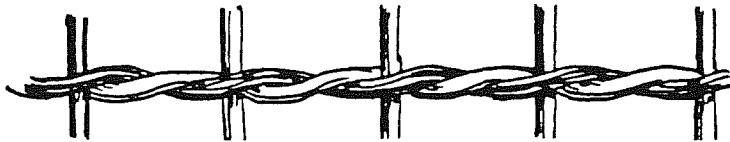
215. Worden de wissen die voor deze vlechtwijze geschikt zijn, soms met een aparte naam aangeduid ? Zo ja, hoe luidt die naam ?

.....

216. Hoe heet het werk dat met die techniek gemaakt is ?

.....

217. Hebt u een aparte naam voor de hier afgebeelde vlechtwijze ? De techniek lijkt goed op die bedoeld in vraag nr. 213, maar de twee wissen worden tussen de staanders nog eens over elkaar geslagen, waardoor de ene wis altijd vóór, de andere altijd achter de staanders komt te liggen.

.....

218. Hoe heet het werk dat met die techniek gemaakt is ?

.....

219. Hoe zegt u: dicht gevlochten, zonder openingen in het vlechtwerk, b.v. een mand ?

.....

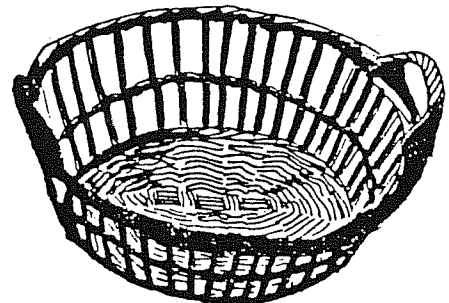
220. Hoe noemt u een mand die dicht gevlochten is, zonder openingen in het vlechtwerk ?

.....

221. Hoe zegt u: open gevlochten, d.w.z. met uitgespaarde openingen in het vlechtwerk ?

.....

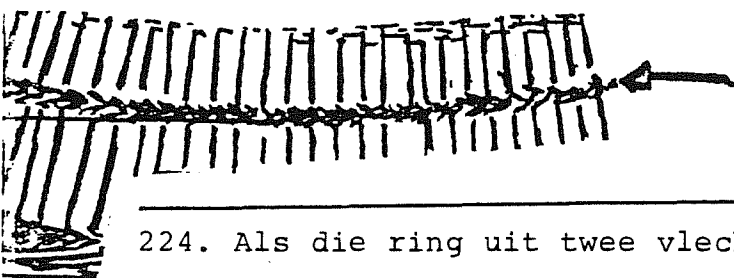
222. Hoe heet een mand waarvan de staanders slechts door enkele losse ringen vlechtwerk bijeen worden gehouden ?

.....

223. Hoe noemt u bij zulke manden de smalle band of ring die niet steunt op onderliggende vlechtronden en als het ware loshangt ?

.....

224. Als die ring uit twee vlechttoeren bestaat, hoe noemt men dan:
a. de onderste vlechttoer van die ring ?

.....

225. b. de bovenste vlechttoer van die ring ?

.....

226. Hoe noemt u in het algemeen vlechtwerk dat

- vierkant of rechthoekig is ?

227. - rond is ?

.....

228. - ovaal is ?

.....

229. Hoe noemt u in 't algemeen vlechtwerk met fijne wissen, dat meestal als siervoorwerp dienst doet ?

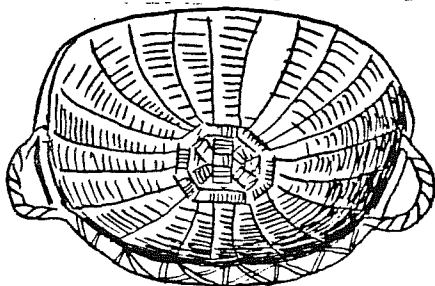
.....

230. Hoe noemt u een wis die dient als hoepel in gevlochten wiegen en bij sommige soorten manden ?

.....

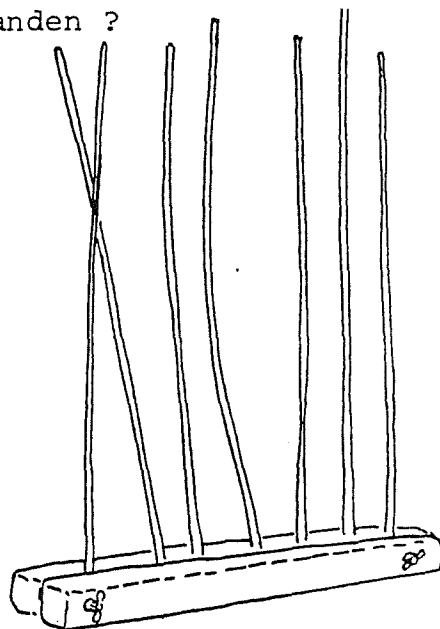
Het vlechten van wannen.

231. Hoe heet de grote, platte, schaalvormige mand die vroeger gebruikt werd om koren van kaf te zuiveren ?

.....

232. Hebt u vroeger wannen gemaakt of zien maken ? Zo ja, kan u in het kort beschrijven waarin het vlechten van wannen verschilt van het vlechten van andere ronde manden ?

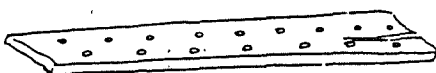

Rechthoekig werk.

233. Hoe heet het stel van twee tegen elkaar geschroefde balkjes waartussen de staanders worden geklemd bij het maken van rechthoekig werk ?

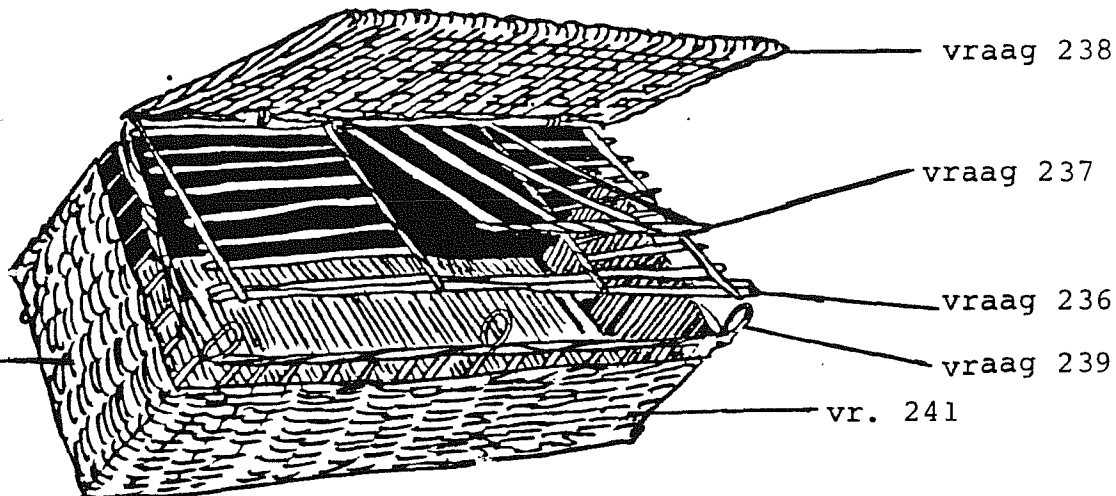
.....

234. Soms plaatste men de staanders in een houten blok voorzien van gaatjes. Hoe heet dat blok ?

.....

235. Hoe noemt u een duivenmand ?

236. Hoe heten in uw dialect de volgende onderdelen van de duivenmand

- het binnendeksel:.....

237. - de deurtjes in het binnendeksel:.....

238. - het buitenste deksel:.....

239. - de rieten lusjes dienend als sluiting voor het deksel ?

.....

240. - de afscheidingen binnen in de mand, om de duiven gescheiden te houden

.....

241.- Hebben de verschillende zijanten van de duivenmand een specifieke naam ? Zo ja, hoe noemt u:

a. de lange zijde aan de voorkant van de mand

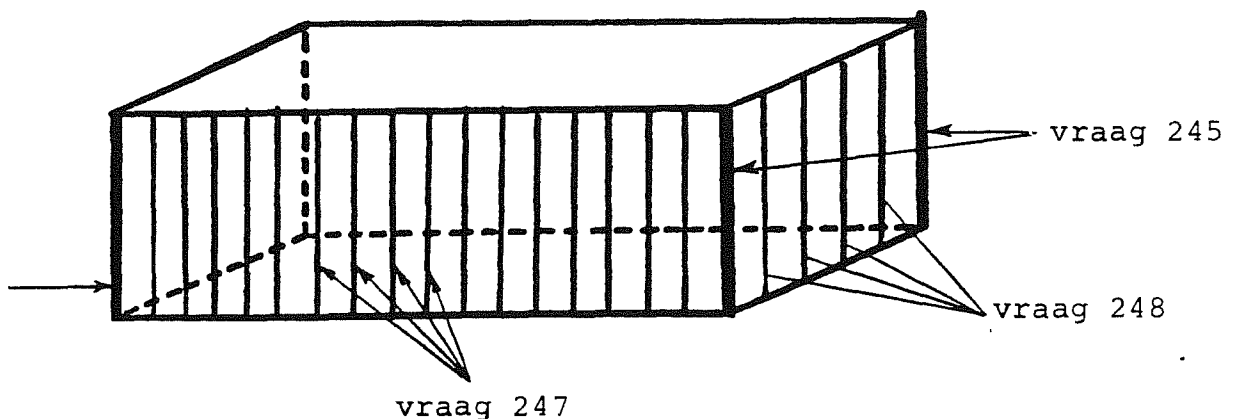
.....

242. b. de lange zijde achter aan de duivenmand ?

.....

243. c. elk van de korte zijvlakken ?.....

244. Hoe heten de volgende onderdelen van het geraamte van de duivenmand ?

a.- de dikke stokken van de bodem :

b.- de dikke stokken van het binnendeksel en het buitendeksel
.....

245. - de vier staanders op de hoeken (zie afbeelding bij vr. 244)
.....

246. - de twee schuine staken aan weerszijden van deze hoekstaanders
.....

247. - de staanders op de lange zijde tussen de hoekstaanders
.....

248. - de staanders op de korte zijde tussen de hoekstaanders
.....

C. Manden en korven.

249. Een mand, in het algemeen, heet :

250. Kent u in uw dialect het woord korf ? Zo ja,

a. hoe wordt dat woord uitgesproken ?

b. hoe ziet een "korf" eruit ? (zo mogelijk een kleine schets
geven a.u.b.)

251. Kent u in uw dialect het woord ben(ne) ? Zo ja,

a. hoe wordt dat woord uitgesproken ?

b. hoe ziet een "ben(ne)" eruit ? (zo mogelijk een kleine schets
geven a.u.b.)

252. Kent u in uw dialect het woord paander ? Zo ja,

a. hoe wordt dat woord uitgesproken ?

b. hoe ziet een "paander" eruit, en waartoe wordt hij gebruikt ?

253. De mand afgebeeld onder vraag 171, heet :

.....

254. De mand afgebeeld onder vraag 183, heet :

.....

255. Kent u een algemene benaming voor manden die op maat worden ge-
- maakt ?

.....

256. Een mand die op de rug wordt gedragen, heet:

.....

257. Een mand die op de schouder wordt gedragen, heet:

.....

Benamingen van manden naar de inhoud.

258. Een mand die een halve hectoliter kan inhouden, heet:

.....

259. Een mand die een hectoliter kan inhouden, heet:

.....

260. Kent u nog andere benamingen van manden naar de inhoud ?
Wil u de naam + een beschrijving geven ?

Manden gebruikt in land- en tuinbouw.

Wil u bij de benamingen ook een beschrijving geven van vorm en afmetingen van de mand (liefst aan de hand van een schets) ?

Kent u in uw dialect benamingen voor manden gebruikt bij:

261. - de bietenteelt

a. naam van de mand(en):

b. beschrijving :

262.- het zaaien van bonen

a. naam van de mand:.....

b. beschrijving:

263.- het oogsten van bonen

a. naam van de mand:.....

b. beschrijving:

264. een mand waarin graan wordt verplaatst, heet:

.....

265. een mand waarin kaf wordt verzameld, heet :

.....

266. Werd vroeger bij het zaaien van gewassen een mand of korf gebruikt
Zo ja, hoe heette die mand en hoe zag ze eruit ?

.....

267. Hoe heet de mand of korf die bij het planten van aardappelen gebruikt wordt om het plantgoed in te leggen ?

.....

268. Hoe heet de mand waarin de vers gesneden cichoreiwortels omhooggetrokken worden tot op de droogzolders ?

.....

269. Hoe heet de mand waarin de vers geplukte hop wordt verzameld ?

.....

270. Hoe heet de mand die gebruikt wordt bij het plukken van fruit ?

.....

271. Zijn er verschillende soorten, naargelang van het soort fruit dat erin wordt verzameld ?

.....

272. Hoe heet het kleine, platte mandje waarin aardbeien geplukt worden ?

.....

273. Kent u benamingen voor manden die bij de groententeelt worden gebruikt ? Wil u er de naam en een beschrijving van geven ?

Manden gebruikt bij veeteelt en veehandel.

274. Hoe heet het mandje waarin haver naar de paardestal wordt gebracht ?

.....

275. Hoe heet het vlechtwerk waaronder de biggetjes worden gezet om ze van het moedervarken gescheiden te houden ?

.....

276. Hoe heet het vlechtwerk waaronder men de klokken en haar kuikentjes plaatst ?

.....

277. Hoe heet het vlechtwerk dat aan de muur van het kippenhok hangt en waarin de kippen leggen en broeden ?

.....

278. Hoe heet het korfje dat runderen, geiten en schapen aan hun muil krijgen om te beletten dat ze van het groenvoer zouden eten dat voor de andere dieren bestemd is ?

.....

279. Is er een verschil in de benaming naargelang het mandje bestemd is voor:

- een koe:

280. - een kalf :

281. - een geit :

282. - een schaap :

283. Hoe heet de grote, langwerpige mand om biggen naar de markt te brengen ?

.....

284. Hoe heet de mand om kippen in te vervoeren ?

.....

285. Hoe heet de mand om konijnen in te vervoeren ?

.....

286. Hoe heet het mandje dat gebruikt wordt bij de bereiding van kaas

.....

287. Kent u nog andere benamingen van manden en korven die gebruikt worden bij veeteelt, veehandel en verwerking van produkten van de veeteelt ? (b.v. zuivelbereiding) Wil u de naam en een beschrijving geven van die manden ?

Manden en korven voor het bewaren en/of verhandelen van allerlei produkten.

288. Een mandje om boodschappen te doen, heet:

289. Hoe heet het hier afgebeelde korfje met één oor en twee kleppen als deksel ?

.....

.....

290. Een mand gebruikt door leurders, heet:.....
.....
291. Een mand die dient als verpakking, heet:.....
.....
292. Een mand die dient om koopwaar in te verzenden, heet (in het algemeen):
.....
293. Een mand waarin de bloemenkweker bloemen verzendt, heet:
.....
294. Een klein mandje met een groot, rond staand hengel, waarin bloemen worden verkocht en dat rond een houden vorm gevlochten is heet:
.....
295. Kent u nog andere benamingen voor bloemenmanden of -korven ?
Wil u er de naam en een beschrijving van geven ?
.....
296. Hoe heet de lage mand waarin vroeger groenten te koop werden aangeboden ?
.....
297. Een mand waarin fruit wordt verhandeld, heet (in het algemeen):
.....
298. Een mand waarin druiven worden verhandeld, heet:
.....
300. Kent u een benaming voor een grote, ronde fruitmand zonder oren maar met grijpgaten onder de bovenrand ?
.....
301. Hoe heten de kleine mandjes, gevlochten met fijne (gewoonlijk witte) wissel, waarin vroeger aardbeien in kleine hoeveelheden te koop werden aangeboden ?
.....
302. Kent u nog andere manden of korven die gebruikt worden bij de groenten- of de fruithandel ? Wil u er de naam en een beschrijving van geven ?
.....

303. Hoe heet de korf waarin de boerin vroeger de boter naar de markt bracht ?

.....

304. Uit welke wissen (witte of bruine) was die mand gevlochten ?

.....

305. Kent u nog een ander model van boterland dan het hierboven afgebeelde ? Zo ja, wil u dat andere type beschrijven en eventueel een schetsje maken ?

306. Hoe heet de korf waarin de boerin vroeger de eieren naar de markt bracht ?

.....

307. Hoe heet een mand die juist 5 kg. boter kan bevatten ?

.....

308. Hoe heet de grote mand waarin eieren verzonden worden ?

.....

Manden gebruikt in ambachten en bedrijven.

309. Hoe heet de rechthoekige mand die de bakker op zijn fiets plaatst om brood aan huis te bestellen ?

.....

310. Hoe heet de grote vierkante of rechthoekige traliemand die verschillende tientallen broden kan bevatten en die tegenwoordig door bakkers wordt gebruikt op hun ronde (per auto) ?

.....

311. Hoe heet het mandje dat in de bakkerswinkel gebruikt wordt om versgebakken broodjes, piccolo's, koeken, enz. in te leggen ?

.....

312. Kent u nog andere namen van manden die door bakkers worden gebruikt ? Zo ja, wil u er de benaming en een beschrijving van geven ?

Hoe heet in uw dialect :

313. de mand die de slager (beenhouwer) op zijn fiets plaatst om vlees aan huis te bestellen ?

.....

314. het kleinere mandje waarin de beenhouwer de bestelling van één klant gaat afleveren ?

.....

315. een kegelvormig vlechtwerk, open gevlochten, waarrond de slagers (beenhouwers) vroeger de worsten draaiden om ze in de etalage uit te stallen

.....

316. de mand waarin de wasserijen het vuile wasgoed ophalen bij hun klanten en het gewassen linnen aan huis bestellen ?

.....

317. de mand waarin de metselaar stenen en gruis verplaatst of naar boven hijst ?

.....

318. de mand waarin brouwersdraf wordt verzameld ?

.....

319. de mand waarin vroeger steenkool werd verplaatst ?

.....

320. de mand gebruikt bij de bereiding van cider ?

:.....

321. een mand die rond een fles zit, ter bescherming ?

.....

321 A. Maakt(e) u ook manden voor de industrie ? Zo ja, wil u van deze manden de benaming en een beschrijving geven ?

Manden voor huishoudelijk gebruik.

Hoe heet in uw dialekt:

322. de mand waarin fuit op tafel wordt gezet ?

.....

323. het mandje waarin vroeger, toen er thuis nog gebakken werd,
het brooddeeg te rijzen werd gezet ?

.....

324. het mandje waarin brood op tafel wordt gezet ?

.....

325. een mandje waarin men aardappelen schilt ?

.....

326. een mandje waarin de huisvrouw haar breiwerk opbergt ?

.....

327. een mand voor de hond ?

.....

328. een mand om een kat in te vervoeren ?

.....

329. een mandje waarin men vroeger de kousen en sokken legde die ver-
steld moesten worden ?

.....

330. een mand waarin men de te verstellen kleren legde ?

.....

331. een mand waarin men allerlei oude lappen en overschotjes stof
- verzamelde ?

.....

332. een mand waarin de luiers en de kleertjes van kleine kinderen
bewaard werden ?

.....

333. een korfje waarin de huisvrouw haar naaigerief opbergt ?

.....

334. een soort gevlochten looprek om kleine kinderen te leren lopen
(zag er min of meer uit als een omgekeerde mand zonder bodem) ?

.....

335. een mand waarin men het hout bewaart om de kachel aan te maken ?

.....

336. een mandje waarin men wasspelden legt ?

.....

337. een mand waarin men een baby vervoert en mee op reis neemt ?

.....

338. een mandje dat men achter op de fiets monteert om een kind in te vervoeren ?

.....

339. een vlechtwerk om asse te ziften ?

.....

340. de mand waarin men het vuile wasgoed verzamelt ?

.....

341. Werd in dezelfde mand ook het gewassen linnen naar de waslijn gedragen ?

Ja

Neen

342. indien het dezelfde mand was, werd die dan door een andere naam aangeduid als ze gewassen linnen bevatte ? Zo ja, hoe luidt die naam ?

.....

343. indien het een andere mand was, hoe heette die dan ?

.....

344. Maakte u nog andere manden voor huishoudelijk gebruik ? Zo ja, wil u de benaming en een beschrijving van die manden geven ?

Vismanden.

Hoe heet in uw dialect:

345. de grote mand (70 cm of meer hoog) met twee oren, die vissers gebruiken om de vis in te leggen ?

.....

346. de manden waarin de vis in de vismijn verhandeld wordt ?

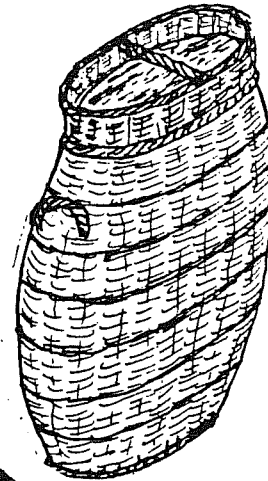
.....

347. Bij riviervissers: een mand die in het water wordt gelegd en waarin men de gevangen vis levend houdt ?

.....

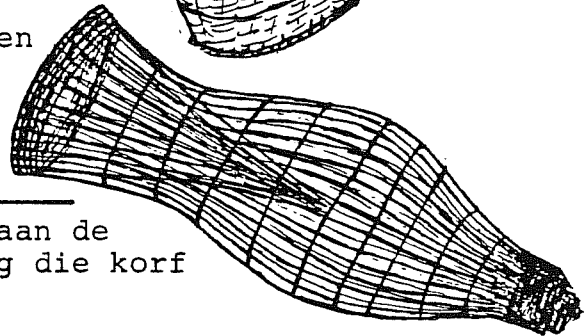
348. de hoge ronde of ovale korf om
paling te vervoeren ?

.....

349. de korf gebruikt bij het vangen
van riviervis

.....

350. de trechtervormige vernauwing aan de
binnenkant waarlangs de paling die korf
binnenkomt ?

.....

351. Kent u nog andere manden die gebruikt worden of werden bij het
vangen, vervoeren of verhandelen van vis ? Zo ja, wil u de bena-
ming en een beschrijving van die manden geven ?

Wijnmanden.

Hoe heet in uw dialect:

352. het mandje dat rond een wijnfles zit ?

.....

353. het mandje waarin men een wijnfles legt om te schenken ?

.....

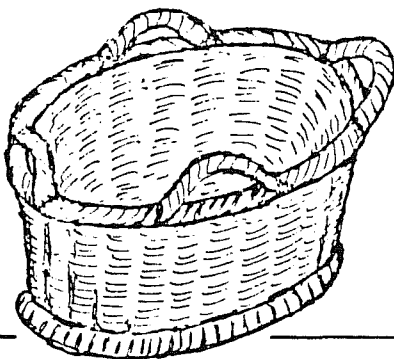
354. de grote mand waarin een hoeveelheid wijnflessen verzonden worden

.....

355. Kent u nog andere manden die gebruikt worden bij het verpakken,
versturen, verhandelen of schenken van wijn ? Zo ja, wil u de
benaming en een beschrijving van deze manden geven ?

Tot slot geven wij nog enkele afbeeldingen van manden en korven. Wil u naast elke illustratie aanduiden of de mand u bekend is, en zo ja, hoe ze heet in uw dialect en waartoe ze gebruikt wordt of werd ?

356.

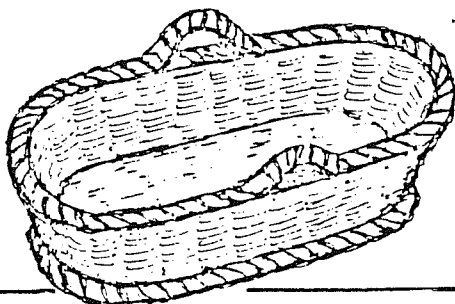

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

357.

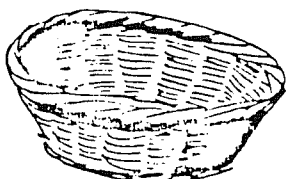

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

358.

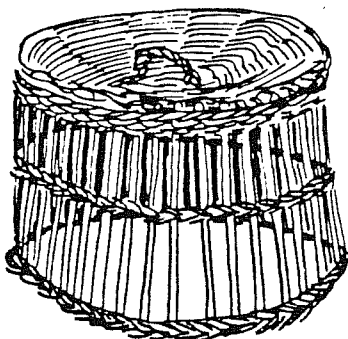

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

359.

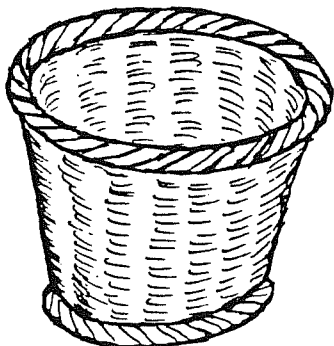

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

360.

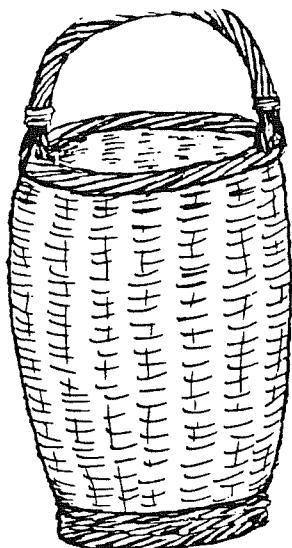

kent u deze mand ?

dialektbenaming :

gebruikt voor:

361.

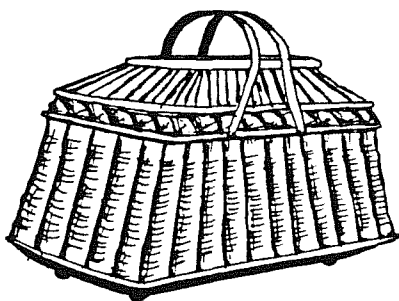

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

362.

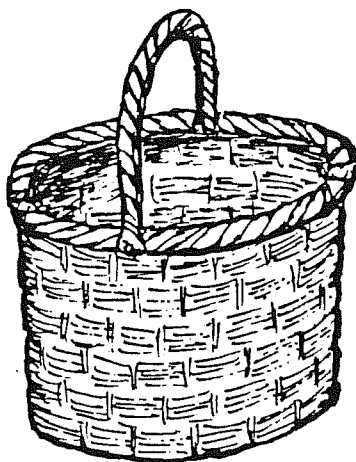

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

363.

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

364.

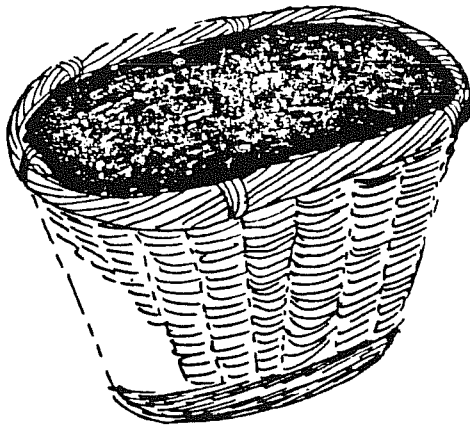

kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

365.

Kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:

366.

Kent u deze mand ?

dialektbenaming:

gebruikt voor:
